

Vilnis
Zinių iš Amerikos, Lietuvos
ir Kitų Šalių

Consulate General of U.S.S.R. 7 E. 61st Street New York City

VILNIS

Už Pastovios Taikos ir
Liaudies Laimėjimų
Apsaugojimą!

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

VOL. XXVIII, NO. 216

SEŠTADIENIS, RUGSĖJO (SEPT.) 13, 1947 M.

KAINA 4 CENTAI

Kasdieną—

Kas Patinka
Bevino Tvirtinimai
Prastas Pavyzdys
Wall St. Siekiai

Prezidentas Trumanas kalbėdamas Brazilijoj apgalvestavo, kad "pokarinė situacija Europoj" jam nepatinkanti. Kai kurios valdžios esą negeros.

Is to, kad prez. Trumanas puolėsi gelbėti Graikijos monarcho-fašistinę valdžią, galima lengvai išvesti kokios valdžios jam nepatinka.

Tali "liberališki" kolumnistai pripažįsta, kad Graikijos Tsaldario valdžia buvo fašistinė, bet jie teisiną jos rėmimą kaip reikalingą demokratijos gynimui.

Nuo kada fašistinio režimo palaikymas skaitosis demokratijos gynimu?

Tokis teisinimasis yra nemaziau kaip veidmainiavimas.

Ernest Bevin, tvirtina, jog viso pasaulio ekonominis gyvenimas nebus su-normalintas, jei Amerika neduos Britanijai auksu ar nealaujus Lond-Lease.

Jis čia vieną reikšmingą dalyką pasakė, būtent, kad ekonominis balansas nebus išlaikytas, jei kurioj svarbioj daly pasaulio liks ekonominis krizis.

Jei Amerikos ekonominė gerovė reikalinga Britanijos ekonominei gerovei, kaip tada Britanija ar Amerika gali tikintis gerų dalykų stovio pas save be to paties ir Tarybų Sąjungoje.

TSRS juo yra daug svarbesnė tautų šeimoj kaip Britanija. Jei Bevinas teisingas, tai mūsų vyriausybininkai kenkia savo anti-TSRS politikai.

Čekoslovakijos socialdemokratai sutinka su komunistais, kad teikiami subsidijai smulkiesiems ūkininkams, reikia aplenkuti turčius.

Paskelbus tai, kai kurie valdiški rataliai pagubo, kad komunistai "sugeria" socialdemokratų to šaly.

Komunistai turi 1,200,000, o socialistai 620,000 narių Čekoslovakijoj.

Mūsų militarinės valdžios politika vokiečių liaudj tikriausia nežavi. Štai du pavyzdžiai:

Nuernbergo Amerikos militarinio teismo išiešinta gauja nacių, su jų vadu Otto Skorzeny, kurie užsiklėpė Amerikos karių uniformas įsigavo į Amerikos linijas ir pridarė daug žalos.

Bavarijoj nutėsti visam amžiui kalėti du vokiečiai policistai, kurie suėmė iš Sovietų zonos pabėgusį nacių.

Ar gi gali tai žavėti demokratijos šalininkus?

Verta pastebėti, kad tas Skorzeny, nors paeina iš Austrijos, buvo gestapo karininkas. Jisni su savo gauja buvo išvogę Mussolinį iš Aliantų rankų. Gerai, kad vėliau Mussolinis, ėgėntas Šveicarijos, pakliuvo į Italijos partizanų rankas, tai šiandien jau trinijaujo žeme.

Bet tas nenaudėlis Skorzeny rastas nekaltu.

Henry Wallace sako, kad prie dabartinės mūsų valdžios Wall St. vyraujas. Jis mojasi visą svetą valdyti, ir jau valdyti, jei ne Tarybų Sąjungą. Dėlto vedama tokios piktos atakos prieš Tarybų Sąjungą.

Suprantama, Amerikos fitan-

Molotov Dalyvaus JT Asamblėjoj

WALL ST. MOJASI VALDYT SVIETĄ

Bankieriai ir Militaristai Kontroluoja Musų Valdžią, Sako Wallace

NEW YORK, rugs. 12.—Kalbėdamas virš 20,000 žmonių Henry Wallace čia sakė, kad Trumano administracija yra Wall Stroyto rankose. Jisai nurodė vardais daugumą narių esant Wall Stroyto nariams. Jis taipgi sakė, kad Amerikos bankieriai ir militaristai pasimojo valdyti pasaulį.

Jis pakartojo, kad Trumano anti-Sovietinė politika yra taisykai pavojinga. Rėmimas Graikijos ir Turkijos fašistinių režimų veda prie karo.

Wallace sakė, jog jis ir kiti pažangūs Demokrata Partijos nariai nori išgelbėti tą partiją nuo sauzūdysės. Jei ji pasilik kontrolėj dabartinį bosų, jau sauzūdysė neįsenginama. Liberališka instiganties Amerikos žmonėmis netiks kito kelo, kaip kuri trečią partiją.

Mitingas buvo suruoštas Progressive Citizens of America. Tai pirmas eilės mitingų rytinėse valstijose.

Žmonių prisirinko kupina svetainė. Laukan irgi išvesta garsiakalbiai, kad negalinti įeiti svetainėn girdėti kalbą.

Wallace sako, kad finansininkai ir militaristai yra blogi žmonės savo protavimiu ir savo profesija. Dabar jie kontroliuoja Trumano valdžią.

Jis nurodė, kad Komercijos Sekretorius Harriman, Apsigybinio Sekretorius Forrestal, Valstybės Sekretorius pagelbininkai Lovett, Saltzman ir gen. Draper yra Wall Stroyto nariai; Taipgi Amerikos ambasadorias

Švedija Planuoja Dirbtinę Miglą Būlovens Apsaugoti

LONDONAS, rugs. 12.—Švedijos Agrikultūros Departamentas bandys padirbti artificijalią miglą, kad tuo būdu apsaugoti būlves nuo nušalimo rudeniop.

Švedijos laivyno ekspertai pagaminos aparatus tam tikslui. Tos miglos, sakoma, veikia į orą ir panaikins šalnąs.

Rugsėjo mėnesį švedijoj esti lideleis šalnos.

Francūzijoje Kilo Maisto Riušės

LE MANS.—Minia žmonių apgulė prefektūrą protestuodami prieš blogą maisto situaciją—aukštą kainas ir stoką maisto Policija naudojo garsines bombas demonstraciją išvalkyti.

sininkams neripė pasaulio ekonomij subalansuoti. Jiem rėpi juo daugiau pasipelnyti. O jei daugiau galima pelnytis iš krizio, Wall Stroytis nenaukins krizio.

Vos pasibaigę Brazilijoj 19 valstybių konferencijai, ne tik Argentina šiausiai, bet ir Brazilij "vietiniam interesai" kalba prieš Amerikos kapitalo vyravimą toj šaly.

V. Andruis.

BULETINAS

KAIRAS.—Musulmanų Broliaji priėmus rezoluciją, kurioje ragina prie "svento karo" už išvayrą Britanijos armijos iš Egipto.

FRANKFURTAS.—Amerikos armija suėmė 35 amesius, kurie sakosi bėge iš TSRS zonos, nes esą komunizmo priešai.

NEW DELHI, Indija.—Punjab srityje pasireiskia cholera. Jau yra 400 sergančių ta epidemija.

NANKINGAS.—Jukomintangas, Kinijos valdanti partija, nusprendus nuo dabar rinkti savo viršininkus, o ne skirti iš viršaus, kaip buvo iki šiol.

PITTSBURGH, Pa.—Carnegie-Illinois įmonė Irwin Works uždėdė iš prieštasties streiko 1,800 geležkilio darbininkų.

LOS ANGELES, Cal.—Miesto mēras Brown įspėja darbo ieškančius nevažiuoti į šį miestą, nes čia pasireiskia vis daugiau bedarbų.

FRANKFURTAS.—Kongresmanas Fulton, iš Pensylvanijos, sako, kad britai atgabeno žydus iš Palestinos į Vokietiją kalėjimo laivu, kuris visai netinka žmonėms vežtioti.

MIAMI, Fla.—Atlantike siaučias uraganas, kuris eina 143 mylias į valandą greitumu. Jisai yra dideliai pavojingas, sako oro biuras.

PENANG.—Malajos banditai, kurie užpuolė bus ir nužudė 11 žmonių palikę notą, kurioje reikalauja \$14,250, o kitaip jie sunaikins miestą už rube-

LEXINGTON, Ky.—J. C. Moore šeima iš penkių gyvena automobilyje. Moore sako, jis neturi darbo ir negali rendos mokėti.

HARTFORD, Conn.—CIO sekretorius James Carey sakė čia, jog nė jis, nė Philip Murray nepildys atidavimų, kaip reikalauja Tafto įstatymas.

ALBANY, N. Y.—Aspirantas į republikonų prezidentinį kandidatą Thomas Dewey, ilgai tyteljės visais svarbiais klausimais, pagaliau prabilo, kad jis stojos už Palestinos padalinimą į dvi.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Seimo sesija, sostinėje Vilniuje. Atstovai suvažiavę iš visos Lietuvos čionai svarsto Respublikos reikalus.

Mojasi Departuoti Karo Veterana

Kitas Unijos Viršininkas Irgi Suimtas Deportavimui

NEW YORKAS, rugs. 12.—John Santo, buvęs karys ir Transporto Darbininkų unijos viršininkas, suimtas deportavimui. Jisai atvyko į Jungtines Valstijas kaipo studentas 1927 metais.

Viešbučių darbininkų unijos viršininkas, Michael Obeimer, irgi suimtas deportavimui. Valdžia juos kaltina priklausymu "subversyvei organizacijai". Abi unijos gina savo narius.

Vienas reikalas bus sprendžiamas federaliam teisme. Sauto stojo ginti tyris žymūs advokatai.

Brazilijos Finansininkai Prieš Amerikos Planus

Priešinasi Amerikos Aliejaus Kompanijų Pasimojimui

RIO DE JANEIRO, rugs. 12.—Brazilijos finansininkai griežtai stoja prieš pavidimą tos šalies aliejaus resursų Amerikos aliejaus kompanijoms išvystyti. Jie sako, patys tai padarysij.

Prieš Jungtinių Valstijų kapitalą čia eina gni įdomi kombinacija—veik visi žmonijos sluoksniai. Net ir komunistai prisideda prie to savo propaganda prieš "jankių imperikalizimą".

Didėnė dalis Brazilijos armijos irgi priešinga pavesti savo šalies aliejaus interesus Amerikos magnatams.

Mėsos Darbininkų Streikas Kanadoj Plinta

TORONTO, Ont., rugs. 13.—6,500 mėsos darbininkų išėjus streikams, mėsos pirkėjai taip apgulė bučernas, kad kyla panika.

Laukiama dar 9,000 darbininkų išeinant streikam. Streikieriai susorganizavę į United Packinghouse Workers of America, CIO uniją.

Zydai Tes Kovą Prieš Britus

LUBECK, Vokietija, rugs. 12.—Britanijos prievarta sugrūsti Vokietijon 4,400 žydų, kurie keliavo Palestinon, čionai tęsia kovą prieš britus. Jie sako imsis pačių griežiausių priemonių.

Mes dar kovos nebaigėme. Jie čia. Tai kova gyvybės ir mirties, sakė jie Amerikos reportieriams.

5,000 Samdytojų Nemoka Užvilkty Algų

WASHINGTON, rugs. 12.—Darbo Departamentas skelbia sučekę, kad apie 20,000 samdytojų neteisėtai sulaukė \$18,000,000 darbininkams. Bet 15,000 jau sumokėjo tas algas, \$8,864,000, o kiti 5,000 tebelauko sau artį \$10,000,000 darbininkų algų.

Is 40,000 tyrinėtų įmonių daugiau pusės nesilaiko įstatymų ir nemoka algas kaip įstatymai nusako.

Paklė Algas Meksikos Darbininkams

MEKSIKOS MIESTAS.—Streikas Western Union darbininkų baigtas, kai kompanija sutiko pakelti jiems algas 20 nuošimčių.

Darbietis Laimėjo Rinkimus Anglijoj

LONDONAS, rugs. 12.—Bentkan Liverpooly parlamentant nari, Darbo Partijos kandidatas A. I. Irvine laimėjo prieš konservatyvių kandidatą Bevin. Tas parodo Anglijoj kryptį kai ryms, nes ir einant kriziu, ir abeinai valdžios įtkelm smunkant, vistiek darbietis laimi.

TSRS Paleido Austrijos Karo Belaisvius

VIENNA.—Pirmas kontingentas Austrijos karo belaisvių, 1-190, jau sugrįžo iš Tarybų Sąjungos. Sakoma, jie gerokai persiėmę komunistine ideja. Jie demonstravo nešini Stalino ir Lenino paveikslius.

Sulaukyti Britų Terorą Prieš Žydus

Reikalauja Valstybės Departamento Amerikos žydai

WASHINGTONAS, rugs. 12.—Amerikos žydų Darbo Tarybos atstovai konferavo su Valstybės Departamento Artimų Rytų skyriaus direktorium Joseph C. Sallterthwaite ir reikalauja sulaukyti Britanijos terorą prieš žydus.

Jie reikalavo, kad Amerika stengtų įnešti Jungtinių Tautų generalinė asamblėjoje svarstyti žydų terorą Palestinoj, ir kad J. T. uždraustu Britanijai tai daryti. Reikalaujama ir Amerikos valdžios įsikisimo tiesioginai.

Per Tris Mėnesius Krito 400 Darbininkų

Sužeidimai Labai Kenkia Produkcijai, Sako Darbo Departamentas

WASHINGTONAS, rugs. 12.—Darbo Departamento statistikos rodo, jog per antrus tris mėnesius šių metų 400 darbininkų mirė nuo sužeidimų darbe, ir kiti 5,200 sužalojo visam gyvenimui.

Sužeidimai per tą laiką atsitęjo 2,500,000 sugaistų darbo dienų ir tuo gerokai pakėnė gamybai.

Lenių piovoklose įvyko didžiausias nuošimtis sužeidimų.

Rankin-Thomas Nenori Tyrinėti Ku Klux Klano

WASHINGTONAS, rugs. 12.—Rankin-Thomas komitetas, kuris tyrinėja neva prieš-amerikinius veikimus, atsakė priimti davinus Stetson Kennedy, kuris parašė knygą apie Ku Klux Klano veikimą, ir kuris suliko duoti tam komitetui įrodymų apie Klano prieš-amerikinį veikimą.

Kennedy išvestas iš to komiteto buveinės su policijos pagalba, nors to komiteto specialus tyrinėtojas rašęs Kennedy, kad norėtų juo davinį.

ITEIKS SIURPRYZĄ JUNGT. TAUTOM

Amerika Kels Iš naujo Balkanų Klausimą

LAKE SUCCESS, rugs. 12.—TSRS uzsienio ministras, sakoma, atvyks į Jungtinių Tautų generalę asamblėją pradžioje spalio ir patiksigs kokį netikėtą, stebinantį pasiūlymą.

Pernai Molotovas pamė iniciatyvą pasiūlydamas visapasaulinį susiginklavimą. Laukiama, ką jis ši sykį pasiūlys, kas žada visus nusteblinti.

Žada dalyvauti ir Britanijos ir Prancūzijos uzsienio ministrai.

Valstybės Sekretorius Marshall jau atvykęs Niu Yorkan. Jisai vadovaus Amerikos delegacijai. Manoma, amerikinė delegacija vėl kels Balkanų klausimą, būtent, Bulgarijos ir Graikijos ginčus. Graikijos fašistinis režimas kaltino Bulgariją ir Jugoslaviją, kad civilis karas Graikijoje iš anų šalių semia pagęgas.

Egiptiečiai Svaide Akmenimis į JV Konsulatą

KAIRAS, rugs. 12.—Laikė egiptiečių demonstracijos Port Saide, prieš Britaniją, Amerikos konsulatą irgi svaidytas akmenimis. Britų konsulatą norėta padegti.

Egiptiečiai reikalauja juo griežčiau ištraukti Britanijos armiją iš Egipto, nekliudyti tai šaliai pačiai valdytis.

Demonstrantai sukė "Lai Gyvytoja Tarybų Sąjungą", taipgi kelė oviacijas Lenkijai ir Sirijai, kurios palaikė Egiptų J. T. taryboje.

Keli langai Amerikos konsulato išduzdyti.

Marshallo Plano Vykdymas Vėl Sukliuvo

PARYŽIUS, rugs. 13.—Marshallo plano svarstyimui konferencija vėl atidėta bent trims savaitėms. Tatoi padaryta, kad pirmesnis konferencijos planas buvo rūščiai kritikuojamas Valstybės Sekretoriaus pagelbininko Will Benton. Konferencija mat pritra ma planą kaip jau atrodo geriau, o ne kaip jis siūdomas.

Siuncia Laivą Su Amunicija Graikijai

NEW YORKAS, rugs. 12.—Pirmi siuntiniai Graikijai gelbėti, sulgy Trumano doktriną juo pasiūst, bet ne maistas ir drabužiai, kas graikams labai reikalinga, o amunicija. Siunciamą 50,000 tonų militariųjų reikmenų—mortarių, rankinės granatos, kiti ginklai, žudymui besipriešinantių monarchistų valdžiai.

DENVER, Col.—Virgil Gotzner padaryto operacijai—nuimta vinis jam nuo smegenų. Ligonis gerai jaučiasi ir sveiktas.

VILNIS

Lithuanian People's Daily

Published daily except Sunday and on every Friday together with the regular edition...

Advertising rates on application. 3116 South Halsted St., Chicago 8, Ill.

Entered as second class matter September 28, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Kas Daryti?

Fantastiškas kainų kilimas negali neišvesti iš kantrybės kiekvieną darbininkų šeimą, kiekvieną vidurinės klasės šeimą...

Amerikos žmonės turi prabilti didžiūnais ir griežtai reikalauti grąžinti kainų kontrolę. Reikia reikalauti, kad Kongresas tuoj susirinktų į specialią sesiją.

Boikotas tų maisto produktų, kurių kainos fantastiškai išpurto, yra viena iš stiprių kovos priemonių. Kaip kur boikotas jau organizuojamas.

Iš Detroito praneša, kad ten tūlos uniijos jau pradėjo organizuoti kooperatyvus. Tai dar nėra kooperatyvai tikra to žodžio prasme.

Tali neišmanėliai švokščia, kad maistas todėl taip brangus, kad dideli jo kiekiiai sūciama užšieniti. Tai nonsensas.

Karo metu užjūrin siuntė dar daugiau maisto, bet namieje kainos nebuvo didelės, nes buvo jų kontrolė.

Taip Buvo Prie Palmerio

New Yorke areštuotas Michael J. Obermeier, žymus veikėjas Amerikos Darbo Federacijai. Ji norima deportuoti, kaip nepagaidaujamą svetimtautį.

Karo metu John Santo tarnavo šios šalies ginkluotose jėgose. Dėdes Samo tarnyboje įsai išbuvo tris ir pusę metus. Michael Obermeier jau 35 metai gyvena Amerikoje.

John Santo daug kartų mėgino pastoti JAV piliiečiu. Į jo prašymus, kaž kodėl, nekrepia jokios dėmės. Dabar tai aišku kokia tam buvo priežastis. Mat, jis buvo žymus unijistas.

"Laisvė" rašo: "Kalbama, kad Teisingumo Departamentas ir FBI turį sudarę surašą daugiau uniijų vadų, prieš kuriuos busią užvestos bylos".

Išrodo, kad grįžta Palmerio laikai. Tik vietoj masinių ablavų, pasirenkama atskiri asmenys, kurie dirba atsakomągą darbų uniose.

Visos šalies unijistai stos Obeimeierio ir Santo apgyimui. Darbininkai juos rems ir gins, kaip rėmė ir gynė Harry Bridges'ą, kuomet suokalbianta ji deportuoti.

Bergždžios bus reakcinių pastangos išgašdinti darbo uniijas. Jos nepasiduos gašdinamos ir demoralizuojamos.

Hitleriniais Sunkiais

Kongresmanas Eaton, pirmininkas Atstovų Buto užsienio reikalų komiteto, parrašė straipsnį žurnale "The American Magazine".

Naciai, o dabar ir kongresmanas Eaton, žodį "Slavas" išveda iš lotynų žodžio "Slavus", kas reiškia vergas.

Ir įsivaizdinkit, kad taip elgiais ne koks pliuškis, bet Atstovų Buto labai atsakomogo komiteto pirmininkas!

Kongresmanas Eaton nepasitenkina slavų išmėnimu. Jis eina toliau. Jis kursto prie karo prieš "komunistines šalis", o komunistinėm šalim jis vadina visas slavų valstybes—Čekoslovakija, Lenkija, Jugoslavija, Bulgarija.

Kuo šis anglo-saksas skiriasi nuo nacijų "ideologų", kuriems slavų tautos buvo tik vergų tautos?

Padiktavo

Trims Indo-Kinijos valstybėms, kurios kovoja už pilną nepriklausomybę, Prancūzijos aukštasis komisisionierius Emile Bollaert teikėsi padovanoti "nepriklausomybę".

Jeitai, tai kokia čia nepriklausomybė? Komisisionieriaus propozicija taip surašyta, kad indo-kiniečiams neleistina daryti jokių pataisų. Jie turi ją priimti ištais—žodis žodim.

Jeitai, tai ta propozicija yra diktatas. Išvada iš to gali būti tik viena: Indo-Kinijos žmonėms teks tęsti kova už pilną nepriklausomybę!

Verboten

Iš Rochester, N. Y., praneša, kad mokyklų knygnuose staigiai dingo knyga "Twenty Famous Americans".

Kodėl tas verboten? Dalykas štai kame: Tarpe tų dvidešimties garsių amerikiečių yra ir Henry Wallace. Apie jį ir jo darbus duota bešalis raportas.

Vadinasi, inkvizicija jau čia. Mokiniams tarta vokiečių junkerių ir nacių įsakas verboten (draudžiama). Jiems nevalia susipažinti su to įžymaus veikėjo darbais ir pažiūromis.

Tie, kurie daugiau deklamuoja apie laisvę žodžio, slopinia jį. Rochesteriečių pareiga—grąžinti Wallace'ui jo teises ir griežtai pasmerkti inkviziciją.

USED FAT PIESCES SOAR—SAVE AND TURN IN EVERY DROP

APŽVALGA

DARBO ŽMONIŲ NEPRIETELIAI.

Smetonininkų "Dirva" sistematiškai puola darbo uniijas ir giria Tafto-Hartley Aktą.

Net Trumano plauko demokratai Karpius-Ziurio kompaniją išrodo pavojingį. Visus darbo uniijų vadus tas laikraštpalaidis vadina raketeriais.

Kas sakė, kad lietuvių tarpe nėra klapčėukų, kurie gina milionierų interesus! Jų yra ir diena iš dienos jie darosi nachalikiškesni.

"Dirvos" n-ry 36 akiplėšiškai puola E. Rooseveltienę. Karpius-Ziurio kompanija ją niekina už pasisakymą prieš Hartley-Tafto įstatymą.

Dirviniai republikonai yra kraštutinės reakcijos pakalikai. Jie spiaudo ugnim ant viso darbo uniijų sąjudžio, kuris išaugo iki penkiolikos milionų narių.

Ar prieš tuos kraštutinis pagleriškus reakcionierius išdrįsta prasitarti "Naujienos" su "Drangu"? Ne, jie su jais ne tik nekovoja, bet sutinka priimti juos kompaniškai ir Amerikos Lietuvių Tarybą.

Viena bendra kompanija.

LIETUOVOS KATALIKŲ BAŽNYCIA.

I kuniginiams spaudos klyksmams, kad Lietuvos perseikojama bažnyčios vadovybė, Antanas Bimba atsako "Laisvėje" šiais įtikinaniais argumentais:

"Kai aš buvau Lietuvoje, plačiai tėravau apie bažnyčios santykius su valstybe. Vienas dalykas man buvo aiškus: Lietuvos aukštoji dvasiškoji dar nebuvo susilaukusi su tuo istoriniu faktu, kad bažnyčia atskirta nuo valstybės, kad iš bažnyčios politika turi eiti laukan, kad religijos laisvė nerėškia dvasiškių laisvės paverslį bažnyčias priestarybinių suokalbų līdzais.

"Arkiyvskūpams ir vyskūpams buvo puikiai žinomi tūlų kunigų ir vienuolių, ryšiai su fašistiniais banditais. O valdžios žmonėms, aišku, buvo puikiai žinomi aukštiosios dvasiškijs ryšiai su tais kunigais."

"Žmonės sakydavo: Jėgu mūsų dvasiškoji neatsis į protą, pražūds bažnyčią ir save. Argi gali valstybė toleruoti tokią padėtį, kurioje lauzčia paverčiami prieš-valstybiškos veiklos tvirtovė?"

So. Bostono "Darbininkas" pilnai pateisina tuos kunigus ir vienuolius, kurie padeda banditams. Banditūs, žinoma, jis vadina "partizanais."

"Darbininkas" dasikalba iki pasigyrimo, kad "tėvams franciskonomams tik garbė daro," jeigu jie globoja banditus!

Tuomi ir "Darbininkas" prisima moralinę atsakomybę už banditizmą.

A. Bimba daro šią visai logišką išvadą:

"Lietuvos bažnyčiai yra tik vienas išieitis: tuojau ir ant vidaus sutraukti visus ryšius su fašistiniais banditizmu, apivalyti nuo kunigų ir vyskūpų, kurie vadovauja banditams, greitai ir griežtai sutapti su taja mintimi, kad bažnyčią atskirta nuo valstybės, kad bažnyčia turi būti tik maldų ir ceremonijų vieta, o ne politinė, prieš-valstybiškos veiklos līdzu."

Bažnyčia neišvengiamai turės padaryti tokią evoliuciją.

PRADEDA UŽTRŪKTI.

Mežiamaoji karvutė pradeda užtrūkti. Aukų į Bendrą Fondą plaukia mažiau. Šio ketvirtadienio "Naujienos" paskelbtas aukotojų surašas jau visai trumpas.

Iš Illinois valstijos gauta tik šimtas dolerių ir tai ne iš lietuvių, o iš svetimatėjų parapijos La Grange. Iš Indiana valstijos gauta du doleriai, iš Connecticut septyni doleriai, iš New Jersey šeši doleriai, iš Wisconsin dešimtis, iš Ohio \$55.

Didesnės sumos gauta tik iš Rochesterio ir Pittsburgho, bet jos buvo surinktos pirmiau, vėjauš metu, o ne dabar.

Prie to jų Bendo Fondo dirba net keturios partijos—kuniginiai, socialistai, smetoniniai ir sandariečiai. Pirmiau jie smarkiai zyliojo, bet dabar jų aistringumas pradeda išgaruoti.

Anglijos Fašistai

Ima Veikti Atvirai

LONDONAS, rugs. 11.—Naudamiesi valdžios moka didumu neva dėl žodžio laisvės, Anglijos fašistai ima atvirai demonstruoti gatvėse, net ir Hitlerio himną "Horst Wessell" giedodami.

Uzpulimai ant darbininkų mitingų yra ne reti atsitikimai. Palesnijos reikalai piktai Bevinio politika pakursto antisenizim ir tai fašistai naudoja savo propagandai.

Anglijos Mainieriai

Baigia Streiką

LONDONAS.—Grimerthorpo srities anglaiškaisi nutarė baigti streiką pirmadienį. Apie 60,000 sugrįžą darbam.

ŽEMAIČIŲ "ALKOS" MUZIEJUS

Lietuviai, įsisiurbęs visuotinai ir kiekvieną gimtosios žemės pėdą, liejo prakaitą, baudžiavos laikais, vilkė žiurų carų jungę, kentę buržuazines Lietuvos laikotarpui, kasdien laukdamas švietesnio, teisingesnio rytojau. Ir jis sulaukė...

Tokios mintys gaubia lankomą muziejaus sales, iš kurių dvelkia gyva lietuvių tautos praeitis.

Sunku kiekvienam atitraukti akis nuo paveiklos, nesinori išeiti iš kiekvienos sales, tačiau revoliucinius muziejaus skyrus sulauk lankytojų valandelei ilgiau, negu kitur.

Ta kova, kurią kovojo darbo žmogus prieš reakciją ir išnaudojimą, atsispindė čia nuo pat baudžiavos laikų. Štai sutrūnijusi kaladė su varžtu, kur įspraus davo susikaltus baudžiaininko kojas ir verždavo. Mertris dantytas peilis, kur riuo kapodavo baudžiaininkams galvas, ir kiti kankinimo "aparatai" atskleidžia visą ponų žiaurumą ir sadizizmą.

Salia guli liudytojai darbo žmonių kovos prieš ponų despotizmą. Įvairūs 1863 metų sukilimo ginklai: muškietai, durklai, kuoliai. Išlikusi iš spaudos draudimo laikų medinė banka, kurioje lietuvis gabelo slaptai iš Prūsų lietuvišką spaudą.

Prasieda rašytiniai dokumentai: pradant 1905 metų steigiamojo seimo nutarimais ir baigiant Lietuvos Komunistų Partijos atsisakymais buržuazinėms Lietuvos laikais. Nublikuosis, vos įskaitomus to dokumentų ieitūs byloja apie ryžtingą ir kovingą palėpinį Komunistų Partijos darbą, organizuojant liaudį prieš kapitalizmą ir išnaudojimą, siekiant socialistinės santvarkos įkūrimo Lietuvoje.

Kitą vaizdą matome kituose skyriuose, kur sukrauti įvairūs kapitalistų ir darbininkų—liaudies išnaudotojų—turtai.

Štai auksu ir sidabru iškloti neštuvai, kuriuose keturi baudžiaininkai nešiodavo savo ponką. Įvairios formos ir dydžio lėkėtės su išpieštais juos vaizdais, kuriose išvystyti žmonių veidai, kaip stulbinantis šaltis. Čia ir įvairaus tipo rateliai, nagųgiu lietuviu rakių išpaistytytos kultuvės, verpstės, rankšluostinės, įvairių Lietuvos vietų tautiniai rūbai.

—Didelė dalis eksponatų suplaukė į muziejų 1940-41 tarybiniams metais,—pasakoja muziejaus direktorius rašytojas Butkų Juzė.—Vokiečių okupacijos metais visi vertingiausi dalykai buvo paslepti, kad hitlerininkai negalėtų išvežti ar sunaikinti.

Po išvadavimo muziejus vėl buvo sutvarkytas ir pradėjo veikti. Įvairias senoves liekanas liaudies vėl pradėjo rinkti ir nešti į muziejų. Ypač didelę pagalbą šiame darbe suteikė jaunimas.

—Mes skatiname ir prashome kiekvieną jaunuolį, kad jis kuo daugiau prisidėtų prie mūsų tautos praeities liudininkų ieškavimo ir saugojimo. O tokių senovinių vertybių liaudyje dar yra daug...

A. Urbonavičius. Telsiai.

Jaunas kalifornietis "keliauninkas" negali suprasti kodėl jo tėvai ir kaimynai taip susirūpinę juom ir jo jaunuu šuniuku. Tai 18 mėn. senumo Alan Graham. Jis angdien niekam nieko nesakę pasėmė šuniuką ir išėjo pasivaikšioti. Už daugelio valandų tėvus pasiekė surasti klajūnus penkių mylių atstume nuo namų Mohave dykumoje. (Federated Pictures)

rie žadintų lebaujančių ponų apetitą. Brangiausios vėzos, atgabentos net iš Indijos, ymo išrikuotos lentynose. Išties kambariai, apstatyti prabangos dalykais, liūdią, kaip buvo suinteresuoti Lietuvos vadeivis ir kaip jiems rūpėjo savos tautos gyvenimas ir likimas.

Nemažai vietos skiria muziejus pavaizduoti Mažosios Lietuvos gyvenimui. Nuotraukose matome puikius pajūrio ir žvejų gyvenimo vaizdus, ir greta to, vokiečių "žygdarbius." Štai būrys kareivių tempia į vagonus varpus, kitoje nuotraukoje tابلuotoja žemaitis ant Tilžės tilto, kaip simbolis, kad čia žemaičiams ne vieta. Išdauzyti lietuvių lanagai Klaipeidoje rodo, ką galvojo dar prieš 1939 metus hitlerininkai padaryti su Klaipeidos kraštu.

Ypač sistematingai ir vaizdžiai parodytas agro-technikos vystymasis Lietuvoje. Pradedant mediniais arkliais ir akėčiomis, kurios lar kai kur buvo vartojamos ir buržuazinė Lietuvos laikais, ir baigiant grietėlybėmis santvarkos metais. Didžiulis planas rodo Drobokščių ir Paluknės kaimų (Varnių valsč.) žemės pakirstymą buržuazinės Lietuvos ir tarybinės santvarkos metu. Pirmame—vieno valstiečio žemė buvo išmėtyta į daugybę sklypelių, kuriuos pasiekti reikėjo kelių valandų kelio, ir antrame—taisyklingsi, greta vienas kito žemės sklypai vietose su ariama žeme ir ganyklomis. Keletas diagramų rodo įvairių žemės ūkio sričių augimą 1940-45 metais.

Gražų įspūdį palieka tautosakos skyrius, kuriame gan vykusiais maketais pavaizduotas linų kelias nuo jų brukimo iki plonų drobių, išauktų gražiais lietuviškais raštais. Čia ir įvairaus tipo rateliai, nagųgiu lietuviu rakių išpaistytytos kultuvės, verpstės, rankšluostinės, įvairių Lietuvos vietų tautiniai rūbai.

—Didelė dalis eksponatų suplaukė į muziejų 1940-41 tarybiniams metais,—pasakoja muziejaus direktorius rašytojas Butkų Juzė.—Vokiečių okupacijos metais visi vertingiausi dalykai buvo paslepti, kad hitlerininkai negalėtų išvežti ar sunaikinti.

Po išvadavimo muziejus vėl buvo sutvarkytas ir pradėjo veikti. Įvairias senoves liekanas liaudies vėl pradėjo rinkti ir nešti į muziejų. Ypač didelę pagalbą šiame darbe suteikė jaunimas.

—Mes skatiname ir prashome kiekvieną jaunuolį, kad jis kuo daugiau prisidėtų prie mūsų tautos praeities liudininkų ieškavimo ir saugojimo. O tokių senovinių vertybių liaudyje dar yra daug...

A. Urbonavičius. Telsiai.

DES MOINES, Ia.—Iowa Pipe and Tile kompanijos įmonų sunaikimo kilęs gaisras. Nuostoliai skaitomi iki \$200,000.

Mokslas Menas Literatūra

NAUJOS KNYGOS

Žemaitės "Marti"

Cia žemiau paduodu skaičtuojams suglaustą turinį arba sutrauką sceniško veikalo "Marti," kurį tik dabar išleido L. M. Sajuonga.

Veikalas, 4-rių veiksmų drama. Parašė Julija Žemaitė, dramaturgavo Viktoras Miliūnas.

Veiksmas I.

Vingių trobos nešvarus kambarys.

Sitas veiksmas parodo, kad Lietuvoje, Žemaitijoje gyvena kaimietis Vingis su žmona ir turi apsidusį sūnų Joną. Taipgi jis turi ūkį ir trobas, bet prisigėręs liki ausų ir skolinkinai jam lenda į akis. Vingienė jam vis zurza, išmėtinėja, kad jis viską baigia pragert ir kad vis nenustoja gėrės. Vingis, žinodamas, kad kaimynai savo dukteriai Katrei duoda pasogos 500 rublių, verčia Joną vesti ją norėdamas pinigų gėrimui. Vingienė priešinas Vingiui norėdamas užsikarti marčią ant savo pečių. Vingis pasiprašo piršlį ir vistiek perkalba Vingienę ir sutaria apvedinti Joną.

Veiksmas II.

Nešvarus ir apleistas Vingių kiemas. Sitime veiksmė iš bažnyčios parvažiuoja vestuviniškai, tai reikška, Jonas su Katre po šliubo. Muzika groja sutikvųjų maršą. Piršlys pasako laukiandai publikai, kad jau Jonas su Katre suvinciavoti iki grabo lentos, ir paskui visi veseloja. Beveseliojant Jonas išsigeria ir pradeda snausti, Katrė, jo jau-noji, barasi ir bėdavoja, kad su tokiu snaudaliu neapsivedė. Vestuviniškai visi apigirčiai šoka polką.

Veiksmas III.

Vingių trobos kambarys biškį gražesnis kaip pirmam veiksmė.

Sitime veiksmė yra švenčiama antroji diena vestuvių. Dar rytmetis ir visi miega-narknia po vakarykšči-ai dieni. Katrė, arba Marti, ieško savo vyro Jono, nežinojama kur jis buvo višą naktį ir kur jis yra dabar. Svečiai, vestuviniškai ir visi neklauso marčios, kuri nori, kad jie keltų ir eitų pusrūšiauti. Marti pradeda vertki negalėdama sutvarkyti tokių girtuoklių. Vingis dar girtas būdamas bara piršlį, kad tik 400 rublių tegavo pasogos ir reikalauja dar 100 rublių daugiau iš marčios ir piršlio. Jis taipgi keikia sūnų Joną, kad jis ėmė Katrę tik su keturiais šimtais, Jonas priešinas sakydamas, kad ji tėvas pri-vertė ženytis su ta "pajuo-dėle" Katre. Katrė verkia.

Svečiai eina namo. Katrė šaukia, kad ir ji nori eiti namo.

Veiksmas IV.

Pirmo veiksmo scenos vaizdas, tik jau sutvarkytas. Rytas.

Siame veiksmė Vingis ir jo sūnus Jonas nori važiuoti turgun parduoti sviestą ir kiaušinius ir, žinoma, gerti, o marti Katrė nenori juos leisti. Eina barnis. Marti juos perkalba ir išėina šieno parvežti. Marti sunkiai dirbdama nukrinta nuo vežimo ir susitrenkia. Paskui vargais negalais parėjus namo verkia, šaukia savo motinė. Vingial neužjaucia jos, bet dar išmėtinėja jai. Katrė dar labiau apserga ir Vingių apleista ir nepris-šaukdama savo motinos mirsta.

Sitas suglaustas turinys parodo, kad žemaitis Vingis pragrė savo namus, kad gert norėdamas privertė savo sūnų imt jam nemylima mergina ir kad gerdamas numarino ir savo marčią.

Taigi veikalo ideologija arba prasmė yra gera, todėl patartina vaidintojams ją vaidinti. Veikalo vaidinimas užima laiko apie vieną valandą ir pusę, o gal biškį daugiau su scenerijų pertaisymu. Taigi, kaip tik vieno vakaro ar parengimo programai.

Paeinus šį veikalą vaidini-mui reikia gana ilgai mo-kintis, nes mat reikia netik žodžiai jo išmokti iš atmin-ties, bet ir žemaičių juos. Režisieriai ir aktoriai turi gerai pastudijuoti žemaiti-jos tų laikų gyvenimą ir charakterius. To nepada-rins išėitų tik pamėgdžiojimas tų laikų žemaitijos žmonių papročiu.

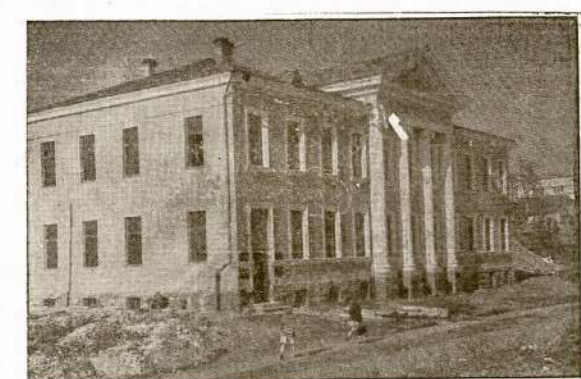
Jonas Juška, Brooklynietis.

Dr. Louis Michelson, medikų konvencijoj, St. Louis, aiškindo, kad girtavimas gerokai kenkia kūdikių gim-dymui. Jis sakė, kad bevalkiai tėvai, kurie visai ne-geria svaigalų, turi daugiau progų vaikų susilaukti, kaip geriant.

Jis taipgi pataria bevalk-iams, norintiems vaikų, ge-riau reguliuoti savo darbo valandas, dietą ir geriau sveikatą daboti, tai bus ge-resnės progos vaikų susil- laukti.

Chicago laikė suvažiavi-mą technikai, kurie operuo-ja taip vadinamus "precis- ion instrumentus." Jau yra apie 5,000 tokių instrumen- tų, kurie gerai pritaikyti in- dustrijoj atlieka darbą už žmogų ir gali apsiėti be žmogaus.

Šie technikai sako, kad einama prie to, jog žmogaus nereikės darbus dirbti. Ival-rius instrumentai atliks dar- bus.

Tarybų Lietuvos Moksly Akademijos Žemės Ūkio Institutas. Sīs pastatas kaip ir didžiuma Vilniaus miesto, karo pabaigoje buvo vokiečių išsprogdintas. Dabur, kaip matome kę tik iš Vilniaus prisistamė atvaidė, Institutas jau pilnai atstatytas. Rūmai stovi labai gražioje vietoje, ant Neris upės kranto.

LMS ir veikla Lietuvos Meno Sajuonga, Inc. 3116 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

Lietuvos Draugas.

Praeitį savaitę LMS Centre turėjome vieną maloniausį staigmenų. Atidarius vieną LMS Centru adresuotą laiską "išbiro" is jo penkis šimtdolerines!

Prisegtas bene rekordiškai trumpiausias sekamas laiskutis: "Lietuvių Meno Sajuonga uka nuo Lietuvos Draugo \$500.00. Sirdingi linkėjimai visiems."

Perskaičius šį laiskutį ir "pačiupinėjus bumaškas" kaip labai biednai atrodys, kada LMS Centro Komite to vardu tarsiu: Sirdingiausias dėkui jums, Lietuvos Drauge!

Rytinių Valstijų Festivalis. Pasirošimas Rytinių Valstijų Meno Festivaliui, kuris įvyks lapkričio pabagoje Brooklyne, jaučiamas ir Centre. Chicago, mat, irgi jame turės nemažą atstovybę.

Kad rytiečiai menininkai nejuokais ruošiasi Festivaliui lūdiija į Centrą ateiną užskaymai dainų, laikai su paklausimais informacijų, ir tt. Štai keli jų:

Brooklyno "Vyturėlio" narys Karol Mesk liepia žai-bo greitumu pasijusti "Geis-mai ir Svajonės." Jis (ar gal "jip?") netik sudaino- tų žavingą dainą, bet pats sau akompanuosias ant mandolinos. Puiku!

Hartfordietė E. Kishkūnas užsisakė visų glėbį dainų, solo ir duetu, daugumoje operetikiš.

Roselandiečių Aido ir Ci-ceros motery chorų direk-torė Daratėlė Judzentavi- cienė (LMS Centro išdinikė) bile reikalau užėjusi į Centrą vis pasiperka naujų dainų tai vienam chorui, tai kitam. Atrodę, abu šie chora-i Rytinių Valstijų Meno Festivalyje pasirodys su sauniu reperuaru.

Greatneckietė Alma Kas-močiūš žada dainuoti Festivalje solo ir duete su Vi-letje Cypa. Gaiba, kad jį pageidaujamos dainos Cen-tru sandėlyje neturime. Pa-tarėme kreiptis kitur, kur nujaudėme išmėtinė mus minima kompozicija. Rece užta.

I mūsų atsikreipimą pa-rasti spaudai naujų scenos veikalų recenziją jau atsil-epė du menininkai—Jonas Kaškaitis ir Jonas Juška. Abu parašė labai kuklias re-cenzijukes. Bet visgi ge-riau kaip nieko nerašius.

Jonas Kaškaitis trumpai peržvelgė pjesę "Javai Žy-di." Veikalas išleistas jau tretį metai—puikus veika-las. O kiek žinoma, nei viena menininkų grupė dar jo nepastatė scenoje. Kodėl?

Prie Jono Juškos apibrail-zos naujosios Žemaitės-Mil- liūno dramos "Marti," pasi-velnisu pridėti sekamas in- formācijas, naudingas no-rintiems šią dramą pasta- tyti:

Drama "Marti" parsidu- oja 50c. egzempliorius. LMS nariams, imantiems ant syk už \$1 ar daugiau, duodame 25% komiso. Ak-torių 11. Be to, trys žemai- tiškų vestuvių muzikantai ir būrys šokėjų. Veikalo pa-statymui reikalinga nema- žiau 12-kos knygelų (jei re- žisierius ir suflerius sutiks "pasikolinti" nuo mažes- nes roles turinčių aktorių).

2,841 Chicago vasikų ėi-pinimas B-C-G vaksinu ro- do, kad galima tuo būdu sek- mingai kovoti prieš džiovą. Džiava Amerikoj mažiau žmonių iškina kaip vežys, širdies ir nervų ligos.

Vežys yra pats arčiausias žudikas.

Yerkes Observatorija, ne- toli Lake Geneva, Wis., jau minėjo 50 metų sukaktį. Observatorijos yra vieta, kur astronomai tēmia žvaigždes per didelius tele- skopus ir studijuoja visatą.

Jai tokis vardas duotas dėlto, kad turėšis Charles Yerkes nupirko teleskopą. Teleskopai yra labai bran- gūs.

IVAIRENYBĖS

Amerikoj dar yra 40,000 indijonų, jei Indijonų Reika- lų Administracijos apskleim- bimas yra teisingas.

Ta administracija skaito indijonų, kuris pats save to- liu laiko. Sako, ji neturi ge- resnių būdų patikrinimui in- dijonų skaičiaus.

Kada Columbus atrado Ameriką, manoma, buvo apie 800,000 indijonų. Zino- ma, niekas jų negalėjo su- skaičiuoti tada, tik spėjimai daromi.

Tiek tikra, kad indijonų skaičius vis mažėja, o ne didėja.

Didžiausia yra šiuo tarpu Navajo indijonų gentis. Ma- nomą, kad ji atkeliavus Amerikon iš Sibiro, per Be- ring sąsmaugą, kur Alaska ir šiaurrytinis Sibiras neu- eina tik per 50 mylių van- dens. Manoma, kad kada nors ten buvo galima iš vie- no į kitą kontinentą pereiti. Navajo indijonų yra apie 60,000.

Manoma, kad Tonkawa genties jau beliko tik vienas narys, gyvena Texase. Ton- kawa gentis buvo kur dabar yra Oklahoma.

Greičiau dirgo tos gen- tys, kurios negalėjo su ki- tomis susitarti, ir kurios griežčiau laikėsi savo senų papročių ir kovoję prieš vi- šą, kas buvo jiems nauju.

Dr. Harold Alden, Virgi- nia Universiteto astronoms, sako pastebėjęs žvaigž- dė, turinčią tik vieną de- šimtą dalį mūsų saulės dy- džio. Manoma, tai bus ma- žiausia žvaigždė iki šiol ži- nomų.

Amerikos kelių adminis- tracija planuoja nutiesti net 37,681 mylių plačių, ketu- rių barų vieškelį, kurie iš- lėšuos apie pusantro biliono dolerių.

Tai didelė suma, bet juk mūsų vyriausybė planuoja gelbėjimui pustuzinio val- džio Europoj ir Azijoj iš- leisti 29 bilionus dolerių. Tuos kelius pravesiti gal- ims bent 15 ar 20 metų.

DAILININKAS ŽMUIDZINAVIČIUS

Lietuvos TSR Auksčiausios Tarybos Prezidiumo Isaku dailininkui Antanui Žmuidzinaičiui, sulauku- siam 70 metų amžiaus ir 45 metų kūrybinio darbo su- kakties, suteiktas nusipeln- isiuo meno veikėjo vardas.

Dailininkas A. Žmuidzi- naičius yra vienas populia- riausių ir produktingiausių vyresniosios mūsų dailini- kų kartos atstovų. Jis yra gimęs 1876 m. spalio 31 d. Seirijų miestely, Alytaus apskrityje. Jo tėvas buvo šviesus valstietis, mėgėtas knygas ir iš knygų sėmėsis žinių, kaip žemę produktin- giau dirbti. Po kiek laiko ji- sai iš Seirijų miestelio išsi- kelė ir nusipirko ūkį Balk- nių kaime, Miroslovo valsčiuje. Sūnus Antanas iš pat- mažens jau mėgo drožinėti gražias dėžutes, įvairiomis spalvomis marginti kur- nors nutvurtus popierėlius.

Tėvai lyg ir numanė, kad jų sūnus linkės kitam amatui, ne žemės darbai, todėl ryžo- si jį leisti į moksłą ir išvežė į Veiverių mokytojų semi- nariją, kurią 1894 m. įsai- keinėjai baigė, nesudary- damas tėvams materialinį sunkumų, nes mokydamasis patsai uždarbiaudavo ir už- sidirbdavo sau pragyve- nimui.

Baigęs mokytojų semina- riiją, Antanas Žmuidzinaičius mokytojo darbą gavo dirbti toli nuo savo gimti- nės—Lenkijoje. Mokęs vai- kus kurį laiką provincijoje, gavo paskyrimą į Varšuvą. Čia atsidarė perspektivos laivintis jo pamėgtoje meno srityje. Vakarais įsai lanko Zolotarevo meno mokyklą. Be to, per ketverius metus, pats mokydamas kitus ir ne kiek turtėdirbdamas, įsai baigė Varšuvos realinę gim- naziją, kad nebūtų kliūčių įstoti į aukštesnę meno mo- kyklą. Varšuvoje tapybos mokėsi pas prof. V. Ger- soną.

Nuvykęs į Petrapilį, A. Žmuidzinaičius išlaikė me- no akademijoje egzaminus ir gavo teisę dėstyti pieši- mą aukštesnėse mokyklose. Sugrįžęs į Varšuvą, jis tuo- jai gavo vietą komercijos mo- kykloj ir patsai įstėjęs pri- vatinius perspektivos kur- susus. Tuo pat laiku su buvi- šias draugais iš Gersono dirbtuvės sudarė jaunų dai- lininkų būrelį ir uoliai pieše paveikslius, kuriuos netrū- kus išstatė atitinkamame salone.

Susitaukęs kiek pinigų, A. Žmuidzinaičius išvyko į Paryžių, kur jam prieš akis atsivėrė stulbinantieji me- no lobynai. Įsai ėia lankėsi muziejuose, galerijoje ir studijavo. Tuo laiku jam kilo mintis suorganizuoti tuomet labai dar neagusius lietuvių dailininkus ir su- rengti Vilniuje parodą. Su- sižinojęs su dailininkais M. K. Čiurlioniu ir P. Rimša, A. Žmuidzinaičius, gavęs

įj pritarimą, atvyko į Vil- nių. Parinkę iš visuomenės reikalingų lėšų ir sutraukę daug gražių sodiečių meno dirbinių bei pritraukę dau- giu dailininkų, kurie save laikė lietuviais, 1907 m. pra- džioje Vilniuje iškilmingai atidarė pirmąją Lietuvos dailės parodą. Paroda turė- jo didelio pasisekimo.

Rengiant parodą, A. Žmuidzinaičius 1906 m. "Vilniaus Žiniuose" atspaus- dino keletą straipsnių, kaip antai: "Tautiškos dailės da- lykuose" 86 nr., "Pirmoji lietuvių dailininkų paroda artiškia paroda" 222 nr., "Prie pirmosios lietuvių dai- lininkų artistiškos parodo- s," kuriuose propagavo šios parodos reikalingumą ir reikšmę, ugdant lietuvių tautos kultūrą. Paroda bu- vo atidaryta senuoju stilium 1906 m. gruodžio 27 d., o naujoju—1907 m. sausio 9 d.; momentui pritaikant kalbą, atidarant parodą, pa- sakė Dr. J. Basanavičius. Reikia pastebėti, kad A. Žmuidzinaičius šiuo metu bene vienintelis spaudoje į- judino dailės ir dailininkų reikalus. 1907 m. "Vilniaus Žiniuose" skaitome juo straip- nius: "Lietuvių Dailės Draugija" 142 nr., "Sta- brovskio dailės mokyklos mokinių paroda" 174 nr. ir "Pastarieji metai ir mūsų menas" 224 nr. Po pirmos dailės parodos buvo Vilniuje suorganizuota ir Lietuvos Dailės Draugija, kurios pir- mininku liko A. Žmuidzinaičius. Toji draugija sutel- ė iškirkivus Lietuvos dai- lininkus, surinko daug lie- tuvių laudies kūrinų ir gražų dailės knygną.

1908-1910 m. dailininkas A. Žmuidzinaičius aplanko Vokietiją, kur ilgiau išbūna- mo muziejaus turtinėme Miunchene, Italiją ir Lon- doną bei išvyksta į Ameriką. Keliaujant po svetimus kraštus, meno muziejai pa- sidaro jo geriausiai moky- tojai. Paskiau įsai apsigy- veno Vilniuje ir ėia sėkming- ai darbuos, ugdant lietu- vių meną, kas metai ren- gianč parodas, kurias per- keldavo į Kauną, Rygą, Pe- trapilį.

Pirmoje pasaulinio karo vokiečių okupacijoje su visais jo žiaurumais dail. A. Žmuidzinaičius pralaidžia Vilniuje. Susikūrus V. Kap- sus-Mickevičiaus vadovau- jamai Tarybų Lietuvos vy- riausybei, dail. A. Žmuidzi- naičius buvo paskirtas dai- lininkų kolegijos nariu ir Lietuvos TSR muziejaus organizatorium.

Dail. A. Žmuidzinaičius kūrybinis produktumas nepaprastas. Jis yra nupie- šęs 1,700 paveikslių. Reikia pastebėti, kad dail. A. Žmuidzinaičius daug yra prisidėjęs ugdant nau- jąją Lietuvos dailininkų kartą, kaip ilgametis Kauno K. Čiurlionio ir P. Rimšos, A. Žmuidzinaičius, gavęs

J. Būtėnas.

VĖL PAGAUTAS

Lester McFarland, 1402-14 st., prieš kiek laiko išbuvęs 5 metus Joliet kalėjime už suktybes ir vėl papuolė.

Jis per tūlą laiką dirbo Globe Hardware Co., 1106

So. Canal. Prieš apleisiant darbą, jis išmainė čekį, sumoje \$400, kuris buvo suklastuotas. Be to policija rado ir daugiau klastuotų čekių pas jį.

Matomai ir vėl gali tapti paimti "poilsis".

Calumet 2817

ZELLON'S SPORTSMEN CLUB

3159 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.

Smagi vieta linksmam laikui praleisti

Čia gausit Europietiško alaus, iš Slovakijos ir kitų kraštų. Taipgi iš Meksikos ir kitokių gėrimų.

Tėvas ir sūnus—
ZALAGĖNAS, Sav.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

Tvirtausia Lietuvių Pašalpos ir Apdraudimo Organizacija

- Galima apsidrausti nuo \$100 iki \$1,000.
- Pašalpos į savaitę \$6, \$9, \$12 ir \$15.
- Viešoms įstojimas veltul.
- Mėnesinė mokeskis pigiausia.
- Prima naujus narius nuo 2 metų iki 60 metų amžiaus.

Įrašyk dabar ir savo šeimai įrašyk. Išpildyk žemiaus tarpinė blanketę ir pasiųsk sekamu adresu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas
419 Lorimer St. Brooklyn 6 N. Y.

As šovis gauti informaciją kaip tapti LDS nariu.

Mano vardas _____
Antraš. _____

SEKMADIENĮ KANKIEČIAI TURĖS PUIKŲ PIKNIKĄ DAN SMITH DARŽE

Piknikas Rengiamas, Kad Sukėlus Finansų Apmokėjimui Už Įdavinimą Dainų Į Rekordus. Prašome Visus Dalyvauti

LKM Choras, vadovystė Juozo Kenstavičiaus, kuris dainuos savo piknike sekmdienį, kuris rengiamas sukėlimui lėšų įdavinimui rekordų, kurie bus plačiai paskleisti po Amerikos Lietuvių kolonijas ir pasigsti Lietuvon.

Kankiečiai niekuomet neatsisako patarnauti pažangioms organizacijoms padidinti jų parengimuose, piknikuose, bei mitinguose. Aišku, už tai jų organizacijų nariai jausis sau už pareigą dalyvauti kankiečių piknike, kuris įvyksta rugs. 14 d., Dan Smith darže.

Pikniko komisija paruošė skanių užkandžių ir gėrimų, taip kad visiems dalyviams pilnai užteks.

Sokiams grieš gera orchesterą.

Būs įvairių žaidimų, taip kad dalyviai tikrai smagiai laiką praleis.

Lauksime, netik chicagiečių, bet ir iš artimų kolonijų lietuvių.

Kviečiame ir prašome visų gerų lietuvių dalyvauti mūsų piknike.

Rengimo Komisija.

LLD 19-tos Kuopos Narių Atydai

Siuomi pranešame, kad ateinantį penktadienį, 19 d. rugs., "Vilnies" svetainėje!

vakare įvyks mūsų, LLD 19 kuopos, susirinkimas. Kviečiame visus kuopos narius dalyvauti ir atsivesti savo draugus į tą susirinkimą. Esam pakvieta drg. Joną Mažeiką pravesti diskusijas apie: "Kame dalykas, kad sklysta gandai, jog nenormalus su Lietuvo laiškais susisiekimas." Tose diskusijose galės dalyvauti kiekvienas atsilankęs.

Tad gerai įsitemykite! Ateinantį penktadienį, rugs. 19 d., 7:30 v.v., "Vilnies" svetainėje!

MENININKŲ PIKNIKAS

SEKMADIENĮ, RUGSĖJO 21 D.

LIBERTY GROVE
WILLOW SPRINGS, ILL.

Cicero Moterų Choras, vadovystė D. Yuden

Rengia Lietuvių Meno Sąjungos Pirma Apskritis ir Choral: LKM Choras, Aido Choras, Ex-Mainierių Choras, Roselando Moterų Choras, Cicero Moterų Choras ir Liaudies Teatro Grupė. Visi choral pildys programą, tad programa bus įdomi.

Rinktinis orkestras šokiams

Kviečia visus dalyvauti šiame piknike

Bendras Komitetas.

FELIX GELBUTAS TAVERNS

5627 W. Madison Street
ir
1335 W. Madison Street

DVI SMAGIAUSIOS UŽEIGOS
Linksmam Laiką Praleisti
FELIX GELBUTAS, Sav.

VEGEL'S TAVERN

NAUJOJ VIETOJ

ALUS—VYNAS—LIKERIAI

SMAGI UŽEIGA
CIA TIKRI DRAUGAI SUSIRENKA

3203 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.
Telefonas Calumet 5982

J. KAZLAUSKO UŽEIGA

944 West 35th Place, Chicago, Ill.
Kampas Sangamon St. Telefonas Yards 7885

ATSILANKE NESIGALĖSITĖ
JUOZAS ir MARCELA KAZLAUSKAI, Savininkai

VITA - MOR
High Potency
3 Complex Capsules

Veikia tiesiog magiškai ant nervų ir besijudantiųjų pavargusių — žadintieji priadina ir suteikia daugiau energijos.

Bot. 100 Bot. 200
\$3.25 \$6.00

Dabar Eina Išpardavimas
UNION DRUG CO.
35th and Halsted

JAMES TAVERN

JAMES JANULEVICIA
3107 1/2 S. Halsted St. Chicago, Ill.
GERAS VYNAS, DEGTINE
KINGSBURY ALUS

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis

LOVEIKIS GELES
KVIETKININKAS

VESTUVEMS, BANKIETAMS, PAGRABAMS

3316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE
Kreipkitės į

Anthony B. Petkus
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Dvi Moderniškos Kopyčios Visų Patogumui

6812 S. Western Ave. Chicago
1410 S. 50th Avenue Cicero
Telefonas GROvehill 0142 Telefonas Town Hall 2109

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir prielnamas
Jūsų finansiniam stoviu

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Nariai Chicagos Laidotuvių Direkcijos Asociacijos

Turime Kopyčias .. Ambulanso Patarnavimas
Visose Miesto Dalyse Visose Dienų ir Naktį

LACHAWICH IR SUNS

Phones: VIR. 6672-3
2314 WEST 23rd PLACE PHONES: VIR. 6672-3

J. LIULEVICIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. TEL.: LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telefonas YARDS 1419

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVENUE TEL. YARDS 4208

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

16821 S. MICHIGAN AVE. TEL. PULLMAN 9661

PETER P. GURSKIS
Mūsų Kopyčia Air-Conditioned
639 WEST 18th STREET TEL. SEELEY 5711
Vienas ir pusė bloko į rytus nuo Halsted. Pietų gatvės pusėj.

ŠIANDIEN PIRMAS ŠIAIS METAIS NAKTINIS PIKNIKAS, KURI RENGIA ROSELANDO AIDO CHORAS, LIBERTY DARŽE

Roselando Aido Choras, vadovystė Dorothy Yuden, kuris rengia vieną iš puikiausių naktinių piknikų. Jame dainuos ir daugelį chorų. Programą pildys vakare.

Šiandien, rugsėjo 13 d., Roselando Aido Choro mėnulio šviesoje piknikas, Liberty Grove. Jis prasidės 12 val. dienos ir tęsis iki vėlu-

Tai Bus Jau Atsisveikinimas... PASKUTINIS ŠIOS VASAROS PIKNIKAS Spalio 5-tą dieną (October) Justice Park Gardens Keen ir Arther Avenues Rengia Lietuvių Kultūros ir Meno (Radijo) Klubas GERA MUZIKA SOKIAMS ir kitokie pasiūlyminimai. Visi turėtų būti šime piknike pasakyti "good bye" vasarinams parnginimams. Po šio pikniko kiti parnginiai jau bus svetainėse. Laimėjęs šime piknike gaus BRANGIAS DOVANAS.

L.K.M. CHORO PIKNIKAS Sekmadienį, Rugsėjo 14-tą D., 12 Val. Dan Smith'o Darže Priešais Lietuvių Tautiškas Kapines Bus gera muzika šokiams. Škanių užkandžių Dainos—Laimėjimai. Visus kviečia

NAKTINIS PIKNIKAS Rengia Roselando Aido Choras Šeštadienį, Rugsėjo (Sept.) 13 D., 2 Val. pp. LIBERTY GROVE DARŽE WILLOW SPRINGS, ILL. Trokas išvažiavo nuo Darbininkų Svetainės, 10413 S. Michigan Ave, lygiai 6-tą valandą vakare. Programa įvyks 10-tą val. vak.. Dainuos Lietuvių Ex-Mainierų Choras, vadovybė Nancy Roman; Cicerio Motery choras ir Roselando Aido choras, vadovybė Dorothy Yuden. Pavio orkestras šokiams. Kviečia Aidičiai.

Komunistai Ir Simpatikai Turėjo Skaitlingą Mitingą Markso Mokslo 100 Metų Sukakties Proga

Rugsėjo 11 d., K. P. Illinois Distrikas atlaikė platų mitingą Chicagoje, 100 metų sukakties nuo Markso mokslo pradžios. K. P. narių ir simpatikų prisirinko veikla Ashland Auditorium. Vyriausiu kalbėtoju buvo "Daily Worker" redaktorius ir K. P. Centro komiteto nerys John Gates. Jis nurodė savo kalboje, kokius sunkumus sutiko pradžioje Markso mokslas. Ypač kaip buvo puolamas Markso-Engelso parašytas "Komunistu Manifestas". Tačiau nežūrint tu sunkumu, dabar minint 100 metų sukaktį, tas mokslas taip išplėtojtes, kad nėra jėgos kas jį užgniauztu. Virš šeštadalio pasaulio, y. Tarybu Sąjunga marksizmo mokslo keliu žengia ir laiminga, skaitu gyvenimui. O kiek dar pasaulyje yra to mokslo sekėjų, galėtum priskaityti šimtus milijonų.

Tas mokslas prigiėjo ir vis plečiasi dėl to, kad jo pamatinė dogma, tai pagerinimas darbo žmonių būklės. Suteikimas mokslo ir teisės kiekvienam žmogui gyventi taip, kaip klinios šeimos nariui, be panikimo, skriaudų ir pavergimo. Kalbėtojas priminė ir tai, kad plėtrūnas kapitalizmas ir jo buvęs išaukietas fašizmas vis dar plasnoja sparūs ir ruošiasi kaip vanagas pulti Tarybų Sąjungai, o ypač pulti čia pažangiai protaujančią darbininkiją. Jis ragino būdėti ir kiečiaus suglaudus eiles dirbti ir plėsti Markso mokslo teoriją tarp šios šalies darbo žmonių.

Gil Green savo kalboje palietė 28 metų gyvavimo su-

Plėčkaičiai Susilaukė Malonių Svečių Anksti penktadienio ryte atvyko pas chiegiečius Martą ir Vincą Plėčkaičius svečiai iš Bellshill, Lanarkshire, Scotland. Tai Plėčkaitienės sesutės dukrelė Ona ir jos vyras Phillip Kane. Jie čia atvyko pastoviai apsigyventi. Abu svečiai kalba lietuviškai ir jauni draugiški žmonės. Jis ir O. Kane atskrido orlaiviu iš Anglijos į New Yorką, skaitė kelionė būvisi labai puiki. Ėmė tik 16 valandų skristi orlaiviu. Linkime naujiesiems gyventojams gero pasisekimo šioje šalyje. Kaiminka. Lester Haddon, 3830 Lake, žiūrėjoj revolyjer į su juo buvo du draugai: Larry Arnold ir Robert Hammond. Visi berniukai buvo apie 15 metų amžiaus. Jiems bežiūrėnant revolyjerį, ir kaip Haddon sakojis nežino, kaip jis iššovė, o kulkas pataikė į Arnold klubą ir rimtai pažeidė jį. Pašautas nuvestas į ligoninę, o kiti du į jaunulių namus, tolesniam tyrinėjimui, apie patį įvykį ir patikrinimui, kur jie gavo tą revolyjerį.

HELP WANTED—FEMALE

Motorola Geriausia Radijo Darbavietė Mieste PASIŪLO DARBU SEKAMUOSE SKYRIUOSE Televizijos Departmente del VILNININKU NUTUTOJU SUDESTYTTOJU Pradinė Mokestis 95e Automatiškai pakeliami iki \$1.16 Motorola 4545 W. AUGUSTA BLVD. REIKIA Ofiso Darbininko (Clerk) abiečiai ofiso darbu bekėnėjė, su patyrimu arba nes išmokinimė. Nuolatinius darbus—geros salygos. Apimantis atostogas. Sauskit MR DONAHUE BOULEVARD 4455.

HELP WANTED—MALE

REIKALINGAS darbininkas prie namu darbu—kaipo "handy man"—nuolatinis darbas. G. BUDRIS 6231 Kenwood Avenue Butterfield 9203 (8c13) REIKIA pus-amžiaus darbininko pažangioji lietuvių jataigai. Pastovus darbas, 2 savaitės apmokant atostogų, gyvenimui kambarys. Apie sąlygas pasitarite ant vietos. Rašykite: Vilnia, Box B, 3116 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill., arba sauskit OLYMPIE 5717. (11c18)

"Vilnies" Bendrovės Direktojų Susirinkimas

Susirinkimas įvyks pirmadienį, rugsėjo 15 dieną, 8 val. vakare. Visi direktoriai būkite laiku, nes turime daug svarbių klausimų nurtarti

IVAIRUS SKELBIMAI

PARDUODU skėniamus lietuviškas-farmeriškas SÓRIUS. Pirmu ortidius ne mažiau kaip už \$5. Slumūsi j visus miestus. Iškylus Chicago. J. ANDRIUKIS Koonin, Mich. Chiegalietis kreipkitės pas— A. UKANIS, 6921 S. Western Ave. Tel. HI 2600-8862. (9c15) BRIGHTON PARK PARDAVIMU 4-riū fiatų vidinis narnas; vienas 4-riū kambarių, du po tris ir vienas dviejų. Rendos moka \$160 į mėnesį. Greiti galios užimi. Reikia įmokėti \$8,000.00. 4204 S. Maplewood Ave. (12c15) PARSIDUODA Delicatessen, school supply ir salduminių krutuotė. Yra 3 kambariai gyvenimui, idapalykė krautuviės. Viskas už \$2,000. 10734 Hoxie. RAYport 7673 (13c15)

REIKIA MĚSININKO Patyruolio padaryti "fabricated" vieltbulio ir restoranų mėsos dalimis, stripping beef formos ir t. t. GREAT WESTERN BEEF CO. 4044 S. Halsted — YARDS 3790 (11c18)

REIKIA PAINTERIU PATVIRTINU REIKIA 40 valandų į savaitę. Inter-State Machinery Co. 1481 W. Peshing Rd. Metykiti MR. DAVIS.

PASIKLAUSYKITE BUDRIKORADIO PROGRAMUS Visų mėgiamiausias Sekmad. WCFL Stoties 9:30 val. vak. Ketvirdi. WHFC Stoties 7:00 val. vak. BUDRIKO KRAUTUVIJE vienuo—rastle geriausias kokybės—RAKANUDS, RADIOS ir JEWELRY, priėmiamaisiomis kainomis ir vienos maudąg patarnavimu. Atsilankykite. VISI DEPARTMENTAI PATALPINTI VIENAME BALTAME NAME Krautuė atdara kiekvieną dieną, Vasaros meto atdara vakarais—Pirmadieniais ir Ketvirdieniais iki 9-tai valandai. JOS. F. BUDRIK, Inc 3241 So. Halsted Street Chicago 8, Ill. Tel.—CALUMET 7237

Smarkus Juokdarys

Tu pamatytum, kas KEN'S KLUBE ant lėkėjų!

Kenstavičiai 718 W. 31st St. VILNORV 0840

Vietiniai Pranešimai

BRIGHTON PARK L.L.D. 104-toje koojos susirinkimas įvyks rugsėjo 15 d., 7:30 val. vakare, 2417 W. 43rd St., Hollywood svetainė. Būkite visi nariai laiku. Bus sverbiū dalyvių apkalbėjimui. Natarimų rašt. P. D.

VIRT TRATALISKA DRAUGYSTĖ RITOS No. 1. Mėnesinis susirinkimas atsidus nedėliuje, rugsėjo 14 d. 10-oje ryte, Hollywood Inn, 2417 W. 43rd St. Nepamirškite atsilankyti ir užimokėti senas duokles, kad vėliau neturėtumėte nesaugumų. J. Uolailis, rašt. (11c13)

ROSELANDO LIETUVIŲ MOTERY KLUBO CHORO namuos įvyks pirmadienį, 15 d. rugsėjo, 7:30 val. vakare, 1587 W. 43rd St., Hollywood svetainė. Gerbiamas draugės, malonėkite visuos susirinkti ant dainų pamoku, ir daugiau drangų patikėvišk, kad atsitų ir stotų prie motery choro. Dora. (13c15)

DR. C. Z. VEZEL DENTISTAS 4645 S. Ashland Avenue (Arti 47th Street) VALANDOS: nuo 9 ryto iki 8 vakaro Trečiadieniais susitarus. TELEFONAS YARDS 2248

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIU GYDYTOJAS 25 metų patyrimas Tel. YARDS 1829 Pritaiko Akinius Krelvas Akis

DR. C. Z. VEZEL DENTISTAS 4645 S. Ashland Avenue (Arti 47th Street) VALANDOS: 9 ryto iki 8 vak. Trečiadien. susitarus.

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIU GYDYTOJAS 25 metų patyrimas Tel. YARDS 1829 Pritaiko Akinius Krelvas Akis

GERIAUSIA PRAGA Jei turite perdavimus namu, būri, ar ūkė, tai skiekitės "Vilnyje",—tėsi pasiekimas. Taipei gerai gauti darbininkai ar darbininke,—pasakabe "Vilnyje". Būlio reikalais kreipkitės "Vilnie" Admiistracijai 3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

SVARBU ORGANIZACIOMS IR PAVINIAMS Jei turite kile koki spaudos darbu ir norite, kad būtų greitai atlikta, kreipkitės į Darbininkų Spaustuvę,— greitai gauite darbu. 216 South Halsted Street Chicago 8, Ill. Tel. VICTORY 7236

Nevisur Moterys Gali Būti Džiurėys WASHINGTONAS.— Darbo Dept. skelbimu, dar 13 valstijų, Amerikoje, moters nepriimamos džiurės.